

Orastavan vanhemmuuden tukeminen lastensuojelussa

Seija Stocklin

Erityissosiaalityöntekijä

Psykoterapeutti

Sofian vuorovaikutusyksikkö

Riihenkulma 4, 00700 Helsinki

Johdanto

- Omat varhaiset, myönteiset hoivakokemukset; jokainen lapsi on oman vanhempansa lapsi (Kalland, 2008)
- Sofian vuorovaikutusyksikkö
 - ◆ Helsingin kaupungin sosiaaliviraston lapsiperheiden palvelujen vastualue (LAVA)
 - ◆ osa Sofian vastaanottokotia (SIHU)
 - ◆ yksikön toimintaperiaatteet avoimuollollisia

Esityksen pääkohdat

- Juridinen kehys: Vanhemmuus lainsäädännön normittamana
- Lastensuojelun kuntouttava kehys: Vanhempi ja vauva kuntouttavassa vuorovaikutussuhteessa
- Hoitosuhteen kehys: Vanhempi-vauva-työntekijät vuorovaikutuksen kehällä

Vanhemmuus lainsäädännön normittamana

Tehtäviä ja velvollisuuksia

- Vanhempien velvollisuudet ja vanhemmuuden tehtävät tulevat näkyviksi lapsen oikeuksien kautta. Vanhempien velvollisuutta vastaa lapsen oikeus
- Annettava lapselle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa lapsen kehittyvien valmiuksien mukaisesti (LOS)
- Lapsen huolto ja kasvatus ovat vanhempien vastuulla (LSL)
- Juridinen määritelmä: lapsen huoltajuus (L lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta)

Lapsen edun ja perheyhteyden peruseriaate

- Lapsen etu otettava huomioon kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelinten toimissa (LOSart2,1)
- LOS:ssa perheyhteys on peruseriaate
- Riittävän hyvän vanhemmuuden käsite
Oikeus - tarve
 - ◆ Edellyttää jonkun tekemää arviointia – määrittelyt voivat olla erilaisia
 - ◆ Yksilöiden välillä eroja
 - ◆ Voi muuttua, hävitä
 - ◆ Tarvehierarkiat

Vanhempi-vauva kuntouttavassa vuorovaikutussuhteessa

Hoitosuhteen tavoitteet Sofian vuorovaikutusyksikössä

- Vanhemman ja vauvan välisen kehittyvän kiintymyssuhteen arviointi, tukeminen ja hoito
- Raskaana olevan äidin ja kohtuvauvan suhteen tukeminen (LSL 10§)
- Avohuollon tukitoimena (LSL 37§) annettava palvelu

Tilastollinen katsaus

Vanhempien stressitekijöitä

Asiakasperheitä yhteensä	13
■ yksinhuoltajuus	5
■ mielenterveysongelmia	4
■ päihdeongelmat	5
■ mielenterveys- ja päihdeongelmia	3
■ somaattinen sairaus	2
■ perheessä useampi lapsi	6
■ lapsi/lapset olleet huostassa/sijoitettuna	4
■ maahanmuuttajia	2
■ vanhemmilla lastensuojelutausta	11
■ parisuhdeongelmia	11
■ lähisuhdeväkivaltaa hoidon aikana	3
■ asumisongelmat	2
■ puolison vankeustuomio	1

Vauvan ikä hoidon alussa

	2007	2008
Vauvan ikä hoidon alussa		
■ äiti raskaana	5	2
■ 0-2kk	2	2
■ 3-4kk	2	2
■ 5-6kk	0	
■ 7-8kk	0	
■ 9-12kk	0	1
Yhteensä	9	7

Vanhempi, vauva ja työntekijät vuorovaikutuksen kehällä

Kaiken perusta avoin,
kunnioittava ja
luottamuksellinen
asiakassuhde, johon sisältyy
tunneperäinen liittoutuminen
vanhempien kanssa ja jossa
pidetään vauva keskiössä!

Miten toteutetaan?

- Intensiivistä, pitkäkestoista, kotiin tehtävää, moniammatillista kuntouttavaa perhetyötä
- Yksilö- ja ryhmämuotoisen psykosiaalisen tuen ohella käytetään lisäksi monipuolisesti erilaisia varhaisen vuorovaikutuksen hoitamiseen ja havainnointiin tarkoitettuja menetelmiä
- Yhdessä vanhemman kanssa lapsen yksilöllisen ja luontaisen kehityskulun seuraaminen, havainnointi ja tukeminen kokonaisvaltaisesti (emotionaalinen, fyysinen/motorinen, sensomotorinen, kielellinen)

- ◆ Kotikäynnit ja/tai muut tapaamiset 2-4 krt viikossa
- ◆ Vahvistetaan vauvan suotuisaa kehitystä ja ehkäistään mahdollisia myöhempiä ongelmia
- ◆ Vahvistetaan vanhemman kuvaa itsestään vanhempana juuri hänen vauvalleen
- ◆ Työparityöskentely
- ◆ Videoavusteisuus
- ◆ Fyysinen ravinto
- ◆ Ryhmät, yhteisöjuhlat
 - ★ Ikä- sukupuoli-sukupolvi ja kulttuurisensitiivisyys
 - ★ Muutos- ja kehitysorientoitunut interventio
 - ★ Vanhemman omat tarpeet - vanhempi-vauvasuhteen tuki

Yhteenvetoa

- Lastensuojelu on jo lähtökohdiltaan ristiriitaista toimintaa, koska siinä joudutaan puuttumaan vanhempien kasvatusoikeuteen ja perheen yksityisyyteen (Sinko, 2009)
- Lapsen oikeuksien ohella on otettava huomioon vanhempien oikeudet
- Tuen ja kontrollin ristiriita

18.5.2009

Seija Stocklin/Sofian
vuorovaikutusyksikkö

13